חטאת הכפורים ואיתקוש חיצון לפנימי: רבי שמעון בן יהודה אומר משמו כו': מאי שנא דראשי חדשים דלא מכפרי אדרגלים דאמר קרא [1]עון עון אחד הוא נושא ואינו נושא שני עונות דרגלים נמי לא ניכפרו אדראשי חדשים דאמר קרא [1]אותה אותה הוא נושא עון ואין אחר נושא עון אותה לא משמע ליה מ"ש דרגלים דלא מכפרי אדיום הכפורים דאמר קרא [2]אחת בשנה [א]כפרה זו לא תהא אלא אחת בשנה אי הכי דיום הכפורים נמי לא ניכפרו אדרגלים אחת כתיב כפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות אחת לא משמע ליה אמאי דכי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים כתיב אי הכי דרגלים נמי נכפרו אדיום הכפורים דכי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים כתיב לעולם אחת משמע ליה ושאני הכא דאמר קרא [2]וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה קרנותיו דמזבח הפנימי הוא דכפרה אחת מכפר ואינו מכפר שתי כפרות הא דחיצון אפילו שתי כפרות [ב]אמר עולא אמר רבי יוחנן [א]תמידין שלא הוצרכו לצבור נפדין תמימים יתיב רבה וקאמר לה להא שמעתא א"ל [ג]רב חסדא מאן ציית לך ולר' יוחנן רבך וכי קדושה שבהן להיכן הלכה אמר ליה את לא תסברא דלא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה [ד]והתנן [ב]מותר הקטורת מה היו עושין בה מפרישין (א) ממנה שכר האומנין ומחללין אותה על מעות האומנין ונותנין אותה לאומנין בשכרן וחוזרין ולוקחין אותה מתרומה חדשה ואמאי נימא קדושה שבהן להיכן הלכה א"ל קטורת קאמרת שאני קטורת

דקדושת

וחטאת יום הכפורים היינו פר כהן גדול ושעיר וכיון דבשעיר הפנימי כתיב ומילון איתקש לפנימי דרשינן נמי אמילון שאין אחר מכפר כפרתו אבל אחת דרישיה דקרא לדרשי' מיניה דהוא אינו מכפר כפרת אחרים לא מידריש אמילון דהא לאו בשעיר כתיב אלא במזבח כתיב וכפר אהרן על קרנותיו של מזבח הפנימי אחת הלכך שעיר המילון לא מימעיט מהכא דלאו למזבח איתקש: **תמידים שלא הוצרכו לצבור.** שלקחום ממעות תרומת הלשכה ותנן (ערכין דף יג.) אין פוחתין מששה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתקד כדאמר במסכת ראש השנה (דף ז.) חדש בחדשו ה) חדש והבא קרבן מתרומה חדשה ונמצאו בכל שנה ושנה ארבעה טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לצבור להקריב בשנה שעברה: **נפדין תמימין.** להכשירן בשנה זו מחללין אותן על מעות חולין ואותם המעות ילכו למותר התרומה ישנה שעושין מהן רקועי פחים ליפוי לבית קודש הקדשים כדתנא במסכת שקלי' (פ"ד מ"ד) וכיון שילאו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקרבו בשנה זו. ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום כדקיימא לן (מנחות דף קא.) מומאם כל בהמה טמאה ו) דאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר אלו של צבור נפדים ולקמיה (יא.) מפרש טעמא. ובלא חולין אי אפשר לפדותן ממעות תרומה החדשה שאין הקדש מתחלל על הקדש. הא מילתא נקט הכא משום דמותביה לקמן ז) ממתני': **קדושה שבהן.** קדושת הגוף שבהן דקים לן שאינה מתחללת בלא מום היכן הלכה: **ואם לא תסברא.** דבמידי דצבור לא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה היכא (ב) דחילול לצורך תקנה: **מותר הקטורת.** הנותר בכל שנה מתרומה ישנה: **מה היו עושין בה.** להכשירה לשנה הבאה דאין לך שנה שאין בה מותר קטורת משלשת מנים יתירים שמפטמין בכל שנה למלוא חפנים ביוה"כ ואי אפשר שיכנסו כולם בחפניו כדתניא בכריתות (דף ו:) אחת לששים או לשבעים שנה היתה חליה של שיריים: **מפרישין שכר האומנין.** מתרומת הלשכה שכר אומני בית אבטינס מפטמי הקטורת דאמר במסכת יומא (דף לח.) שהיו נוטלין בכל שנה שנים עשרה מנים: **ומחללין אותה על שכר מעות האומנין.** מזכין המעות לאומנין על ידי אחד מן הגזברים והרי הן חולין ואחר כך יחללו הקטורת עליהם ונותנין אותה לאומנין והרי היא חול וחוזרים ולוקחים אותה מתרומה חדשה והכי נקט מילתא טפי ולא למכרה ולחזור ולקנותה דזילא מילתא: **נימא קדושה שבהן להיכן הלכה.** דס"ד שהמכתשת כלי שרת הוא וכיון דקדשה לה בכלי הויא לה קדושת הגוף ואילו מידי דיחיד שקדש בכלי אין לו פדיון:

דקדושת

אותה לא משמע ליה. וא"ת א"כ מנלן דמכפר אאין בה ואין בה דלמא לא מכפר אלא אדר"ח גרידא דהיינו טהור שאכל את הטמא ולא טמא שאכל את הקודש דבשלמא לר"ש כיון דדריש אותה על כרחך מיבעי ליה לאוקומה כפרה דרגלים אאין בה ואין בה כדקתני לעיל ולר"מ נמי אע"ג דלא דריש אותה אתי שפיר דהא דריש חטא שאין מכיר בו אלא ה' וגם אית ליה ג"ש דעון עון מלין וילפינן כולהו מר"ח אבל לר"ש בן יהודה דלא דריש אותה ולא דריש נמי חטא שאין מכיר בו אלא ה' דהא קאמר דר"ח חדש לא מכפרת אלא על טהור שאכל את הטמא קשה וי"ל דלענין זה ודאי דריש אותה כיון דלרגלים אין להם כפרה אחרת אלא זאת אבל בשים לרגלים כפרה אחרת דהיינו אין בה ואין בה מכפר נמי אדר"ח חדש ולא פשיטא ליה דרשה דאותה דסבירא ליה דאין סברא למעט שלא ישא אחר אותו עון אלא כשאינו נושא אלא עון זה והשתא אתי שפיר הא דפריך לעיל אלא דרגלים אמאי לא מכפרי אדר"ח פי' אמאי לא מכפרי נמי אדר"ח ולא פשיטא ליה דרשה דאותה כיון שיש להן כפרה אחרת כדפרישית מיהו גבי דרשה דאחת בשנה דפשיטא ליה טפי מדרשה דאחת יכפר צריך לפרש כדפירשתי לעיל וע"ל דלר"ש בן יהודה איתקוש שעירי רגלים לשעיר החיצון מה חיצון מכפר על דבר שיש בו כרת דהיינו טומאת מקדש וקדשיו אף שעירי רגלים כן: **קדושה** שבהן להיכן הלכה. וא"ת הא בפרק בתרא דכתובות (דף קה. ושם) אמר דדייני גזירות נוטלין שכרם מתרומת הלשכה וכן (שם קו.) מגיהי ספרים ועוכא חשיב התם אלמא לב"ד מתנה עליהן ומאי קשיא ליה הכא וי"ל דשאני התם דלא קדש קדושת הגוף: **מותר** הקטורת. פ"ה מותר משלשה מנין היתירים בכל שנה ממלוא חפנים ביוה"כ דאי אפשר שיכנסו כולם בחפניו ובחנם פירש כן דבלאו הכי יש מותר שבכל שנה היו מפטמין (ג) שס"ה מנים למנין ימות החמה וג' מנים לחפני כה"ג ביום הכפורים ומשס"ה היה נשאר בכל שנה פשוטה י"א מנין כמנין ששנות החמה יתירים על שנות הלבנה ואע"פ שהיו צריכין למלאות בהן לשנים מעוברות שהן גו"ח י"א י"ד י"ז י"ט מ"מ צריכין היו לחדש בר"ח ניסן כדי שיהיו מתרומה חדשה ומיהו הא דתניא בפ"ק דכריתות (דף ו:) ח)דא' לע"ב שנה היו בו מאלים של שיריים א"א לפרש אלא ממותר ג' מנים של יום הכפורים שהרי כל מותר של י"א של שנה פשוטה היו צריכין למלאות במעוברות ובסוף המחזור חמה ולבנה שוין רק שעה אחת ותפ"ה חלקים אלא המותר שלשה מנים היה נשאר ולא היה נכנס בחפניו אלא חצי מנה וב' מנים וחצי נשאר בכל שנה נמצא לע"ב שנה ק"פ מנים ועוד חסר ד' מנים לפלגא דשס"ח ולא דק וי"ס דל"ג שתים אלא אחת לשבעים שנה ותו לא וכן יש בירושלמי פרק טרף בקלפי ויתא טפי למימרא דלא דק דאי גרסי' שתים לא ניחא כל כך ונפטום הקטורת הכתוב במחזורים גרם אחת לששים או לשבעים שנה ויכול להיות כשכלים ס' שנה בשתי שנים פשוטות זו אחר זו: **מפרישין.** לא גרסי' ממנה שמתרומת הלשכה היו מפרישין והתם במסכת שקלים (דף ו.) לא איירי בתרומת הלשכה ומאי ממנה שייך: **מפרישין** שכר האומנין. פ"ה שמזכין להן ע"י אחד מן הגזברין ולפי' הא דקאמר בסמוך ומחללין אותה על מעות האומנין היינו מדעתן מאחר שכבר זכו בהן ומיהו לשון מפרישין לא משמע אלא הפרשה בעלמא וקאמר נמי נותנין אותה לאומנין בשכרן משמע שעדיין לא זכו בשכרן ולכך נראה דלב"ד מתנה עליהן והפרשה בעלמא יהיו חולין ואם תאמר ולמה להו כולי האי יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיהו לבן עזאי דאמר במס' שקלים בפ' התרומה (שם) דאין הקדש מתחלל על המלאכה ניחא ולפי' לר"ע נמי דאמר מתחלל על המלאכה ה"מ בקטורת דיחיד כגון במקדיש נכסיו והיו בהן דברים הראוים לקרבנות צבור דגבי הני מיתניא אבל בקטורת של צבור החמירו טפי אי נמי הכא איירי בשכר פטום אומני הקטורת של שנה חדשה וצריך ליתן להן מתרומה חדשה ולמאי דאמרינן במעילה בפרק ולד חטאת (דף יד: ושם) דהני אומנין באומני הבנין מ"מ אין יכולין לתת הקטורת בשכרן דאין נותנין שכרן אלא מקדושת בדק הבית: ט)**וכי** תימא דבל קדושת דמים נפסל בטבול יום. וא"ת בלא נתינה למכתשת נמי תיפסל דמעיקרא נמי קדושת דמים הוא וי"ל דאפילו קדושת דמים לא פסלה בטבול יום אלא בנתינה למכתשת וכתישה שראוי להקריב אבל קודם כתישה לא:

הוכשרו

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"ד מהל' שקלים הלכה יא:
כט ב מיי' שם הל' יב:

רבינו חננאל

מלבד חטאת הכפורים. ואתקש חיצון לפנימי: מתני' ר' שמעון בן יהודה אומר משמו שעירי ר"ח מכפרין על טהור שאכל הטמא מוסף עליהם של רגלים שמכפרין על טהור שאכל הטמא ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. מוסף עליהן של יוה"כ שמכפר על טהור וכו'. וגמרא דילה פשוטה היא. ואקשינן אי הכי דרגלים נמי נכפרו אדיום [כפורים] דכי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים כתיב. ופרקינן אלא לעולם אחת משמע ליה ושאני התם. דאמר קרא על קרנותיו אחת בשנה בקרנות המזבח הפנימי הוא דמכפר כפרה אחת. אבל בקרנות מזבח החיצון מכפר אפילו שתי כפרות: יתיב רבה וקאמר אמר עולא אמר ר' יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור נפדין תמימין: אמר ליה רב חסדא מאן צאית לך ולר' יוחנן רבך. וכי קדושה שבהן להיכן הלכה: אמר ליה רבה והרי קטורת שנשתיירה מן השנה שעברה שנינו בשקלים פ"ד שמחללין אותה על מעות האומנין. פי' אומנין שבנו ביהמ"ק או עשו מלאכה בקדש ובאין ליטול שכרן נותנין להן בשכרן מותר התרומה ומחללין אותה בשכרן כו'. אמאי מחללין אותה נימא קדושה שבהן להיכן הלכה אלא ש"מ כל כי האי גוונא לא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה. ופריק שאני קטורת

מסורת הש"ס

א) [לעיל ח:], ב) מנחות ז. ע"ש, ג) [פסחים לג: וש"נ], ד) כריתות ו. [שקלים פ"ד מ"ה ע"ש מעילה יד:], ה) [במדבר כח], ו) [ויקרא כז], ז) [דף יא:], ח) [ע"ש דליתא אחת לששים או לשבעים שנה], ט) שייך לדף יא.

תורה אור השלם

1. מַדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחַטָּאת בִּמְקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הִוא וְאֹתָהּ נָתַן לָכֶם לָשֵׂאת אֶת עֲוֹן הָעֵדָה לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְיָ: ויקרא י יז

2. וְכִפֶּר אַהֲרֹן עַל קַרְנֹתָיו אַחַת בַּשָּׁנָה מִדַּם חַטַּאת הַכִּפֻּרִים אַחַת בַּשָּׁנָה יְכַפֵּר עָלָיו לְדֹרֹתֵיכֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַייָ: שמות ל י

הגהות הב"ח

(א) גמ' מפרישין שכר האומנין כצ"ל ותי' ממנה נמחק: (ב) רש"י ד"ה ואם לא וכו' היכא דחיללו לצורך: (ג) תוס' ד"ה מותר וכו' היו מפטמין שס"ח מנים שס"ה מנים לשס"ה ימים למנין ימות כצ"ל:

מוסף רש"י

מותר הקטורת. מה שהיה נשאר על שס"ה מנה, מה היו עושין בה. דלאחר שנכנס ניסן אין ראויה להקטרה, דבעינן חדש והבא קרבן מתרומה חדשה (מעילה יד:). מפרישין ממנה. ממותר הקטורת כנגד שכר האומנין (מעילה יד:).